

A Bíróságok fejezet 2011. évi – az Országos Igazságszolgáltatási Tanács által meghatározott – célja a jogviták elintézési időtartamának, mind a piaci szereplők, mind a jogkereső állampolgárok számára érzékelhető módon történő javítása, az elhúzódó eljárásokból adódó jogérvényesítés költségeinek csökkentése, az igazságszolgáltatásnak az ügyfelek igényeihez igazodó, minőségi, de elérhető közszolgáltatássá válása.

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény módosítása következtében a bíróságok hatásköre bővült. A bírókra háruló munkateher mérséklése érdekében a helyi bíróságok hatáskörébe tartozó szabálysértési ügyekben a bírósági titkárok járnak el.

Az OIT kiemelt figyelmet fordít a bírák arányos munkaterhének kialakítására, az időszerű ítélkezés alakulásának folyamatos figyelemmel kísérésére és elemzésére.

E célok megvalósításához a fejezet költségvetési támogatási előirányzata 65.816,4 millió Ft.

A fejezet 2011. évi fejlesztési igényeiből 1.879,1 millió Ft támogatási többlet került elismerésre, amely biztosítja a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény módosításából adódó kiadások részbeni fedezetét, a megnövekedett szakértői, ülnöki és tanúdíjak költségtérítését, az ítélkezés alapfeladattal kapcsolatos szolgáltatási díjak részbeni növekményét, egyes életveszélyessé vált bírósági épületek veszély-elhárítási munkálatainak megkezdéséhez szükséges kiadásokat, valamint a bírák és igazságügyi alkalmazottak törvény szerinti kötelező előresorolásának részbeni fedezetét.

A törvényi rendelkezések alapján várható többletfeladatokhoz szükséges fejezeti forrás igényünk nem került elfogadásra.

A fejezet 2011. évi költségvetési előirányzatai az alábbiak:

				Millió forintban
Magnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett létszám (fő)
Költségvetési szervek				
Bíróságok	69.443,3	5.526,6	63.916,7	10.852,0
Fejezeti kezelésű előirányzatok	1.899,7		1.899,7	100,0

Bíróságok

A bíróságok címhez 27 önállóan gazdálkodó költségvetési szerv tartozik, a Legfelsőbb Bíróság, az öt Ítéltábla, a Fővárosi Bíróság és 19 Megyei Bíróság, valamint az OIT Hivatala.

A Bíróságok cím 2011. évre javasolt támogatási előirányzata 63.916,7 millió forint, amely 1.879,1 millió Ft támogatási többletet tartalmaz.

A működési kiadásokon belül átlagosan 83,6 %-ot képvisel a személyi juttatás és a munkaadókat terhelő járulékok összege, így különösen fontos, hogy e két kiemelt előirányzaton a források a központi költségvetésből rendelkezésre álljanak, ugyanis más kiemelt előirányzatból nem pótolhatóak.

A személyi juttatások előirányzata 46.600,2 millió forint, amely az előző évhez képest az elvonások és a többletfeladatokra biztosított előirányzatok egyenlegeként 125,4 millió forinttal növekedett.

Az előirányzat fedezetet nyújt a törvényben foglalt rendszeres személyi juttatások, a bírák 13. havi juttatásainak kifizetésére, de csak részben biztosítja a nem rendszeres személyi juttatások között a munkavállalókat alanyi jogon megillető, a Bjt.-ben és az Iasz.-ban előírt kötelezettségek fedezetét. Miután a törvényi kötelezettségen alapuló kifizetésekre előirányzatot kell képezni, ezért az alanyi jogon járó juttatások fedezetére csak más előirányzatok terhére biztosítható forrás.

A külső személyi juttatások előirányzata az elvonás hatására csökkent. Az eddigi tényadatokból valószínűsíthető, hogy a bíróságoknál - az ítélezésben közreműködőknél (szakértők, tanúk, kirendelt védők, tolmácsok, stb.) tapasztalható díjemelkedések miatt – meghaladja a tervezett mértéket.

A munkaadókat terhelő járulékok előirányzata 11.462,7 millió forint. Az előirányzat tartalmazza a bírósági titkárok hatáskörének módosítása következtében megnövekedett személyi juttatások és kötelező előresorolások járulék vonzatát.

A dologi kiadások előirányzata 10.635,2 millió forint, 389,0 millió forinttal, 3,4 %-kal nőtt a 2010. évi eredeti előirányzattal szemben. A növekedés az igazságszolgáltatási alapfeladathoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatási díjak növekményének fedezetére szolgál.

A dologi kiadások előirányzata a belső átcsoportosítások ellenére is messze elmarad a 2009. évi tényleges és a 2010. évre prognosztizált teljesítés összegétől.

A 2011. évre tervezett előirányzat 29,5 %-kal, 3.139,3 millió forinttal elmarad a 2010. évre várható dologi teljesítésektől. Ebből következik, hogy az intézmények működőképességének fenntartásához – hasonlóan a 2010. évhez – feltétlenül szükség lesz 2011. év folyamán is a kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosításra.

Az intézményi beruházások előirányzata 245,2 millió forint. Az intézményi beruházások előirányzata évek óta messze elmarad a bíróságok részéről jelentkező gép-, irodatechnikai és informatikai berendezések beszerzési igényétől.

A rendelkezésre álló előirányzat az intézmények részére a legszükségesebb gépbeszerzések (fénymásolók, faxok, informatikai eszközök) és kisebb, viharkárból eredő, épület-beruházások fedezetét biztosítja.

A felújítási előirányzat összege 500,0 millió forint, amely a 2010. évihez képest 300,0 millió forinttal növekedett. A tervezett összeg a bíróságok épületállományának az Országos Igazságszolgáltatási Tanács által jóváhagyott középtávú felújítási tervben szereplő feladatok végrehajtására, valamint az életveszélyessé vált épületek a Sárbogárdi, a Ceglédi, a Salgótarjáni Városi Bíróság, a Csongrád és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság részleges felújítására szolgál.

A Bíróságok cím **bevételi előirányzata** 5.526,6 millió forint, amely azonos a 2010. évivel.

A bíróságok bevételeinek 88,2 %-a az alaptevékenység bevételein belül az igazgatási szolgáltatási díj és a bírság bevételeknél (pénzbüntetés, pénzmellékbüntetés, bünygyi költség, stb.) realizálódik. Ebből következően a fejezetnek a bírói függetlenség sérelme nélkül nincs ráhatása a bevételek alakulására. A növekedés üteme igen nagy szórást mutat az egyes intézmények között. Ugyanez vonatkozik a bevételek behajtására is, miután egyre nagyobb problémát jelent a bevételi terv teljesítése. A fokozódó munkanélküliség miatt a fizetési morál romlása tapasztalható, a behajtási arány stagnál. Több megyei bíróságnál 2010. évben komoly bevételi lemaradás várható az előző évhez képest, amelyet a fejezetnek kell pótolnia forrás átcsoportosításokkal. Nehéz az előirányzatok prognosztizálása, mivel a tervezés időszakában sokszor még azok az ügyek sem ismertek, amelyekben a bevételt jelentő összeg kiszabására kerül sor, így a fejezet bevételi többlettel nem számolhat.

Fejezeti kezelésű előirányzatok

A fejezeti kezelésű előirányzatok között az igazságszolgáltatás beruházásai, a nemzetközi tagdíjak és európai uniós befizetések, a Nemzeti Fejlesztési Terv végrehajtása a Bíróságokon, a Fővárosi és a Pest Megyei Bíróságon felhalmozódott ügyhátralék kezelése és a fejezeti tartalék előirányzata szerepel.

Igazságszolgáltatás beruházásai

A rendelkezésre álló előirányzat 943,6 millió Ft. Az egyre csökkenő beruházási keret sok esetben a beruházások átütemezését teszi szükségessé.

A 2011. évi mérsékelt beruházási keret a befejezés előtt álló és több éve folyamatban lévő központi beruházások megvalósításához, folytatásához nyújt fedezetet. Az előkészítés alatt álló, több éve megvalósításra váró, bírósági épületek rekonstrukciójának megkezdésére csekély lehetőség nyílik.

Nemzetközi tagdíjak és európai uniós befizetések

A tervezett előirányzat **3,0 millió forint**, amely a Legfelsőbb Bíróság és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala által fizetendő nemzetközi tagdíjakra biztosít fedezetet.

Nemzeti Fejlesztési Terv végrehajtása a Bíróságokon

Az alcímen **66,0 millió forint** támogatás került tervezésre, intézményi beruházási kiadásokra.

Az előirányzat felhasználásának célja az európai uniós pénzügyi alapokból finanszírozott projektek önrészéhez, előkészítéséhez, illetve a pályázati rendszerben el nem számolható, azonban a beruházásokhoz, fejlesztésekhez nélkülözhetetlen projektelek kivitelezéséhez szükséges források biztosítása.

Fővárosi és Pest Megyei Bíróságon felhalmozódott ügyhátralék kezelése

A Fővárosi és a Pest Megyei Bíróságon felhalmozódott ügyhátralék kezelésére és országos szinten az eljárások időszerűségének elősegítése érdekében az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 144/2008. (VI. 9.) számon határozatot hozott a szükséges intézkedések megtételéről. Az ügyhátralék csökkentése érdekében, a személyi és tárgyi feltételekre 735,5 millió forint kerül biztosításra.

Fejezeti tartalék

A fejezeti tartalék 2011. évi előirányzata 151,6 millió forint, amely az előre nem ismert feladatok fedezetét képezi.

Az uniós források felhasználása az igazságszolgáltatásban

Az európai uniós források felhasználásával a fejezet alapvető célja a bíróságok működésének, szolgáltatásainak infokommunikációs technológiát kihasználó modernizációja.

A bíróságokon az ítélkezés időszerűségének javításához szükség van a kialakítandó új eljárásokat támogató informatikai fejlesztésekre.

A célok megvalósításához „Az Új Magyarország Fejlesztési Terv” operatív programja lehetőségeinek kihasználásával 2011. évben az alábbi projektek végrehajtását koordináljuk, illetve az alábbi pályázatokat nyújtottuk be.

Folytatjuk a „Civil szervezetek bejegyzésével és nyilvántartásával valamint a csőd és felszámolási eljárások modernizációja” és „Az ügyfélkapcsolatok elektronizálása egyes bírósági eljárásokban” projektek megvalósítását. Mindkét projekt alapvető célja az elektronikus ügyintézési lehetőségek alkalmazása minél több eljárási cselekmény és szolgáltatás esetén.

Az európai uniós pályázatok lehetőséget biztosítottak a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének megteremtéséhez, melynek keretében 2010. évig 66 bírósági épület 1564 millió forint összegű támogatásban részesült, 8 pályázat elbírálás alatt áll. A pénzügyi elszámolások lezárása és a jelenleg elbírálás alatt álló épületek akadálymentesítésének megvalósítása 2011-ben várható.

Dr. Baka András